

[Chr. Christiansen.]

trukket op for vor Biograflovgivning for Aar frem i Tiden, og Lovforslagets Bestemmelser angaaende Skole- og Oplysningsfilms, Kulturfilm, om man vil, betegner intet mindre end et Gennembrud her i Landet. Det kommer sent, men saa meget større vil Glæden vise sig at blive, ikke mindst under Hensyn til det gode økonomiske Startgrundlag, som Lovforslaget fastlægger ved Oprettelsen af Statens Filmcentral.

Ligesom Radioen hører Filmen til dette Aarhundredes store Eventyr. Filmen begyndte som en Art Markedsgøgl, der forevistes forundrede Mennesker og stod for dem som et næsten ubegribeligt Mysterium. Næppe mange havde dengang Anelse om, at det var Spiren til den store Verdensfaktor, som Filmen ubestrideligt i Dag er blevet. Første Gang, vi træffer Film omtalt i dansk Lovgivning, er i Loven af 13. Maj 1911, hvori det i § 1 hedder, at Afgift svares af dem, der foranstalter Fremvisninger af levende Billeder, Panoramaer, Vokskabinetter, Marionetteatre, Menagerier o. lign. Der er siden da sket en vigtig Udvikling af Filmen her i Landet.

Det Syn, som i Begyndelsen blev anlagt paa Filmen, var meget ringeagtende, og „Film“ blev ofte hæftet paa alt det slette og daarlige. Filmen var jo dengang nærmest at betragte som en primitiv Surrogatforlystelse, beregnet for nøjsomme Sjæle, og den Dag i Dag kan man møde Fordom mod Filmen mange Steder. Det første Biografteater blev aabnet her i København i 1903. Voksne Mennesker med Respekt for sig selv kunde ikke dengang gaa i Biografteatret; det var en løssluppen og umoralsk Forlystelse, som kun Børn og unge Mennesker kunde gaa til. Filmen kan ikke længere betegnes som Markedsgøgl — den er blevet en Kulturfaktor af vidtrækkende Omfang. Filmen og Radioen giver Mulighed baade for hurtigere og større Udbredelse af Tale, Sang og Musik end nogen anden Faktor i Verden. Store Befolkningkredse, som tidligere var holdt helt uden for Kunsten, har nu faaet Adgang til Kulturens Verden, hvilket ikke bør undervurderes trods de Mangler og Fejl, man er i Stand til at paavise. Ganske vist kan Filmen ogsaa i Dag ligne Gøgl, men den kan visselig ogsaa være værdifuld Kunst og folkelig Kunst i dette Ords bedste Forstand.

Nogle kalder Biografteatrene De fattiges Dyrehave, jeg tror, det er mere rigtigt at betegne dem som Folkets Teater. Tallene for det danske Biografvæsen understreger netop dette. Der findes her i Landet

396 Biografteatre, som ugentlig besøges af 400 000 Mennesker eller aarlig af 22 Millioner Mennesker. Der fremvises 300 forskellige Helafstensfilms paa et Aar og desuden en Række Smaafilms, og Filmcensuren censurerer paa et Aar 2 496 Films. Dette Tal er fra 1936—37. De 396 Biografteatre fordeles sig med 4, som Kommuner har, 32, som Selskaber, Foreninger og Institutioner raader over, og 360, som Enkeltpersoner har. Ser vi paa Fordelingen ud over Landet, viser det sig, at Storkøbenhavn raader over 52 Biografteatre, Købstæderne over 134 og Landet over ca. 210.

En ny Opfindelse vil altid paa et eller andet Tidspunkt være udsat for, at Kapitalmagten griber om den og søger den udnyttet til Geschäft og Profitjageri uden Hensyn til de kulturelle og almenmenneskelige Faktorer, som Opfindelsen indeholder, og dette gælder ogsaa Films.

U. S. A. har altid øvet en dominerende Indflydelse paa Filmsverdenen. Der findes over hele Verden 65 000 Biografteatre, deraf alene i U. S. A. 15 000. Verdensproduktionen af Films er vokset kolossalt gennem Aarene. I 1926 produceredes der 800 Helafstensfilms, i 1933 var Tallet vokset til 1910 og i 1936 til 2 000. Heraf var den overvejende Del fremstillet i U. S. A. Der er i den amerikanske Filmsindustri anbragt 2 Milliarder Dollars, og den aarlige Produktion andrager en Udgift paa 300 Millioner Dollars. Den amerikanske Film indebærer saaledes baade Kapitalrigdom og Organisationsstyrke. Det mærker vi ogsaa her i Landet. Af de 300 Films, der vises her om Aaret, er de 69,7 pCt. amerikanske, 26,8 pCt. europæiske og 3,5 pCt. danske. Det er Gennemsnitstal for de sidste 3 Aar. Af mange Grunde maa man foretrække europæiske Films fremfor amerikanske. Kulturen og Befolkningsmentaliteten er af en anden Karakter i Europa end i Amerika. Det er et Problem, som allerede har beskæftiget flere Lande

Spørgsmaalet om Biografvæsenet er ingenlunde blot et økonomisk Spørgsmaal. Det er i høj Grad et Omraade, som omfatter store kulturelle og pædagogiske Interesser for det hele Samfund. Derfor har det været Lovgivningsmagtens Opgave at gribe ind, og paa denne Baggrund maa Loven om Biografvæsenets Ordning her i Danmark ses. Filmens Paavirkning kan være af vidtrækkende Betydning, baade nedbrydende og kulturudviklende. Filmen kan være fuld af sødladen og fantastisk Romantik, og Filmen er tillige et Redskab til Udbredelse af moralske og sociale Synspunkter. At